

BERGENS BYUTVIKLING 1050 – 1940

Hans-Jacob Roald, dosent emeritus

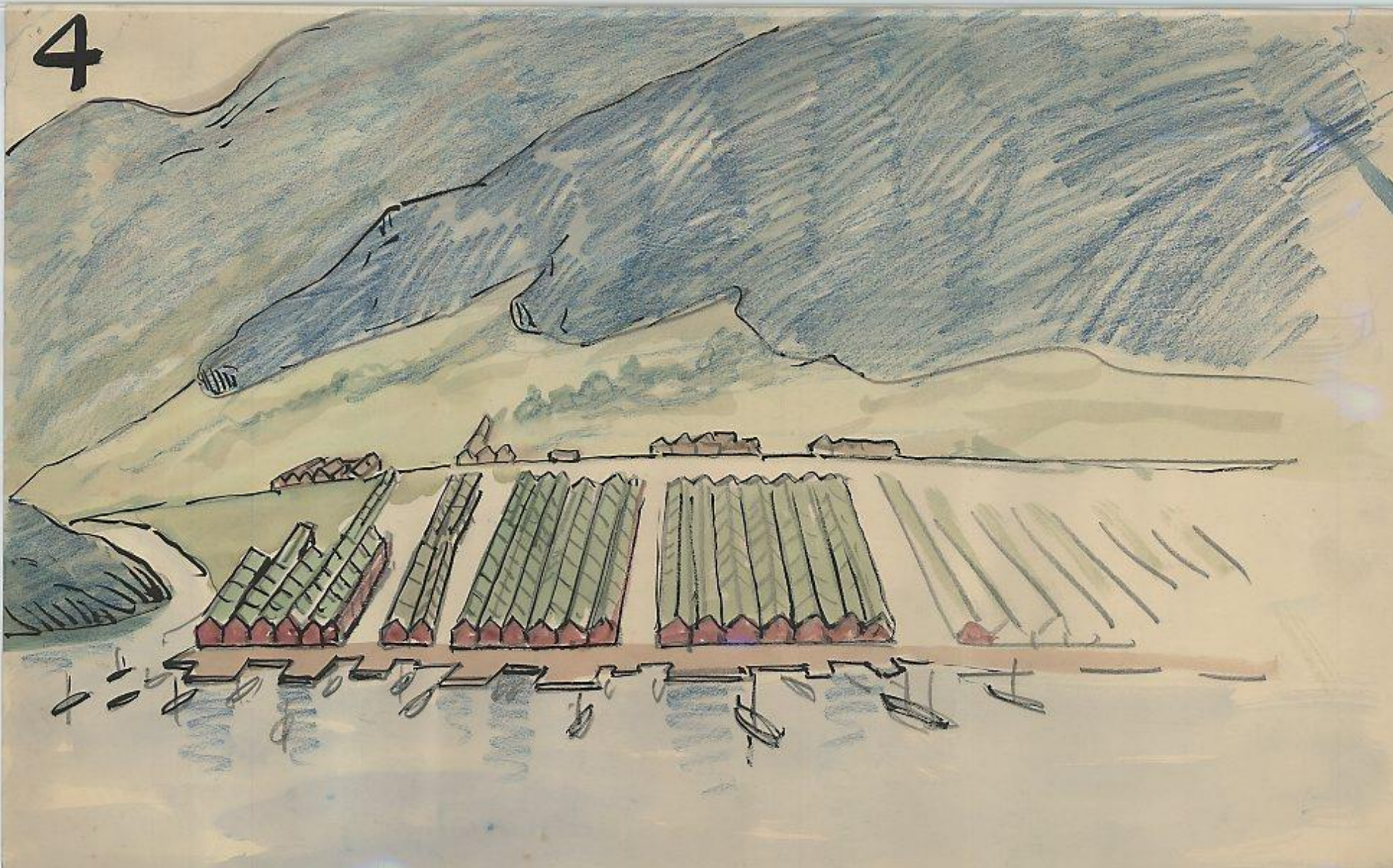
Høgskulen på Vestlandet

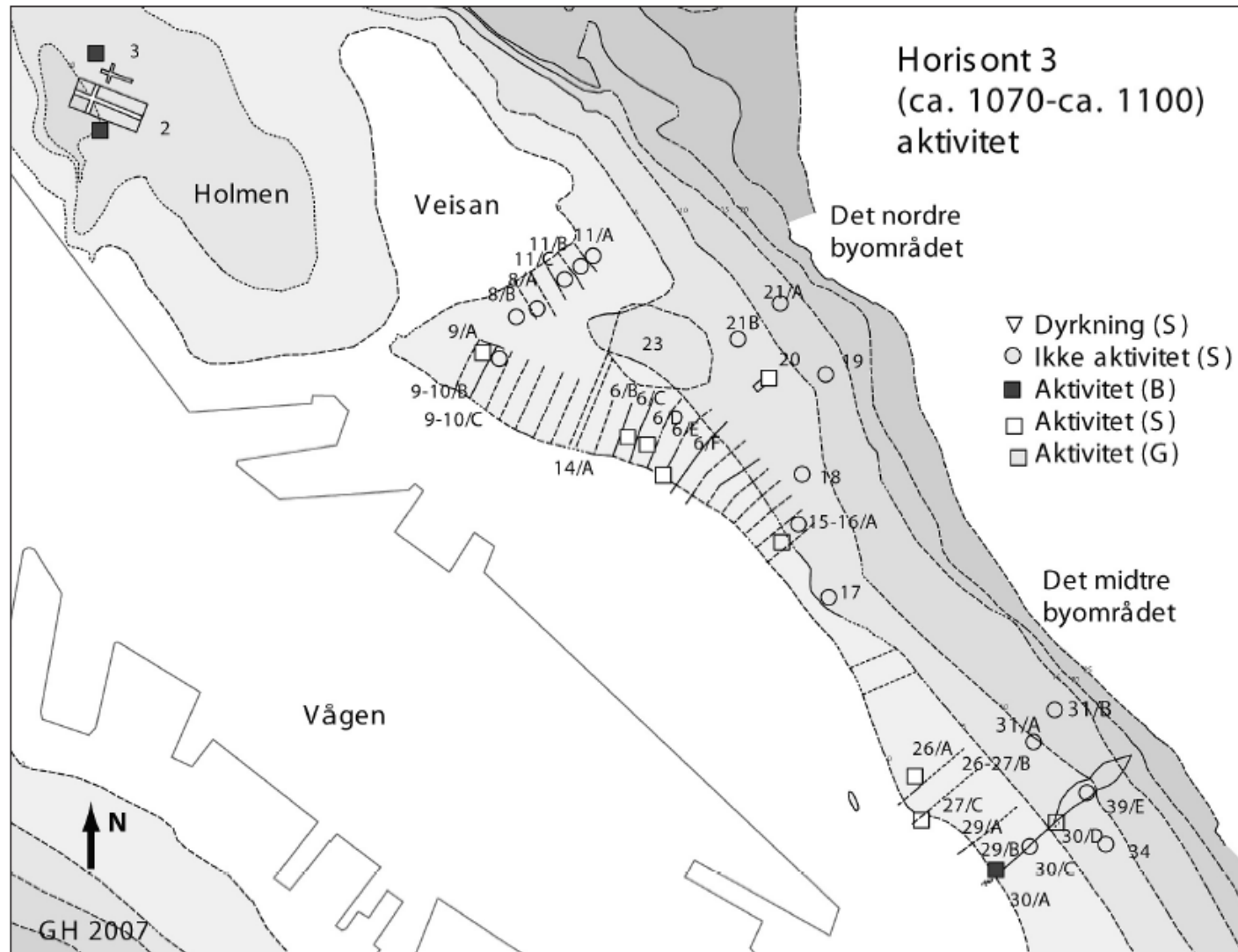
Equinor Seniorklubb Bergen, 10 mars 2021

Rekonstruksjon Bryggesiden Koren Wiberg

4

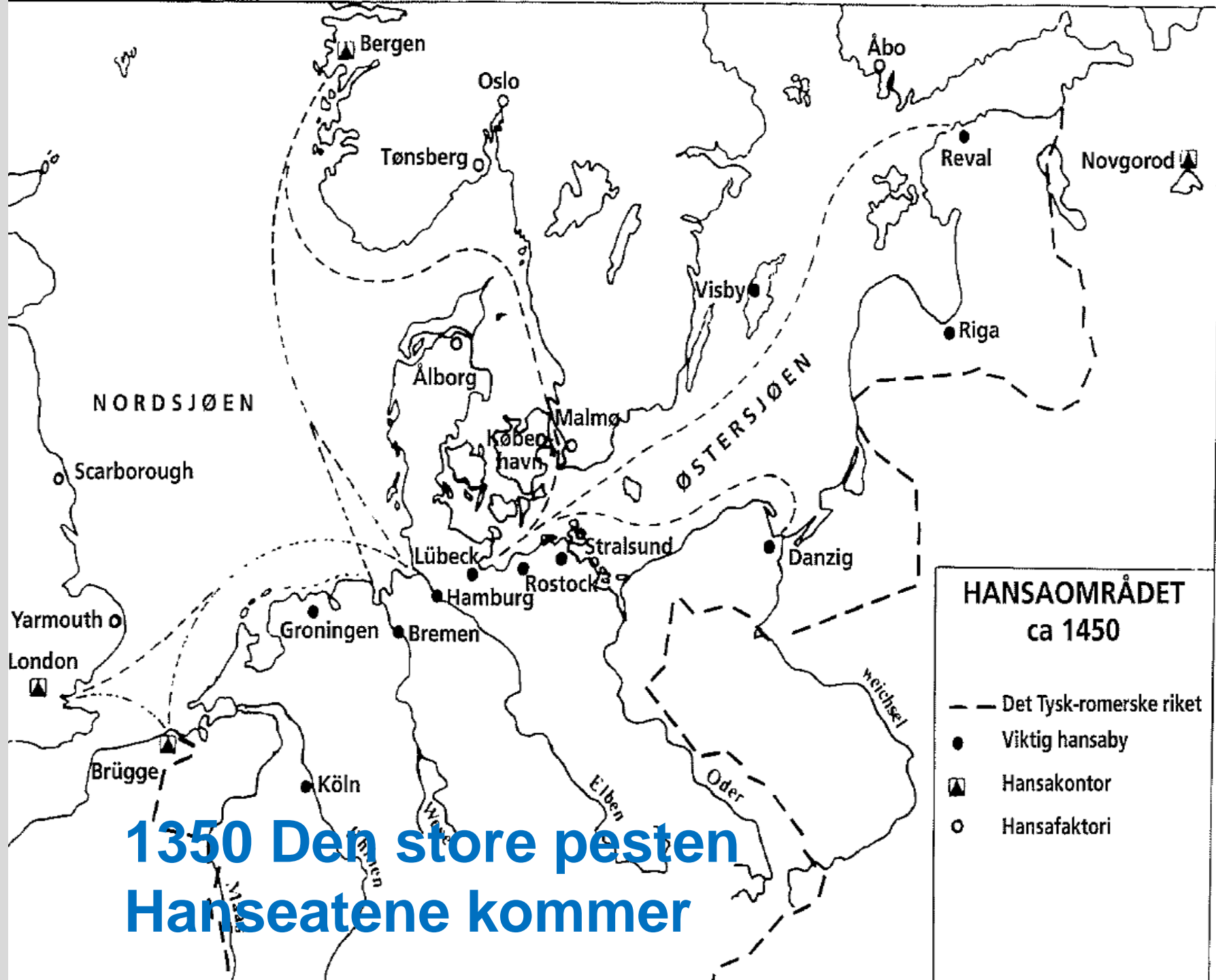

Figur 9. Aktivitet i horisont 3. B, S, G i parentes refererer til kildekategori.

Magnus Lagabøte bylov 1276

§1 Alle husene som står fra før skal stå som de er. De som vil bygge hus, må rette seg etter de påbud gjaldkeren, sysselmenn eller rådmennene finner klokest, i forhold til gater, brygger, allmenninger og veiter.

Hvert gatestykke skal være jevnhøyt med de andre, og minst 12 alen bredt, og likså bryggene. (...) allmenningene skal være 8 alen brede, men veiter minst 3 alen mellom gårdene

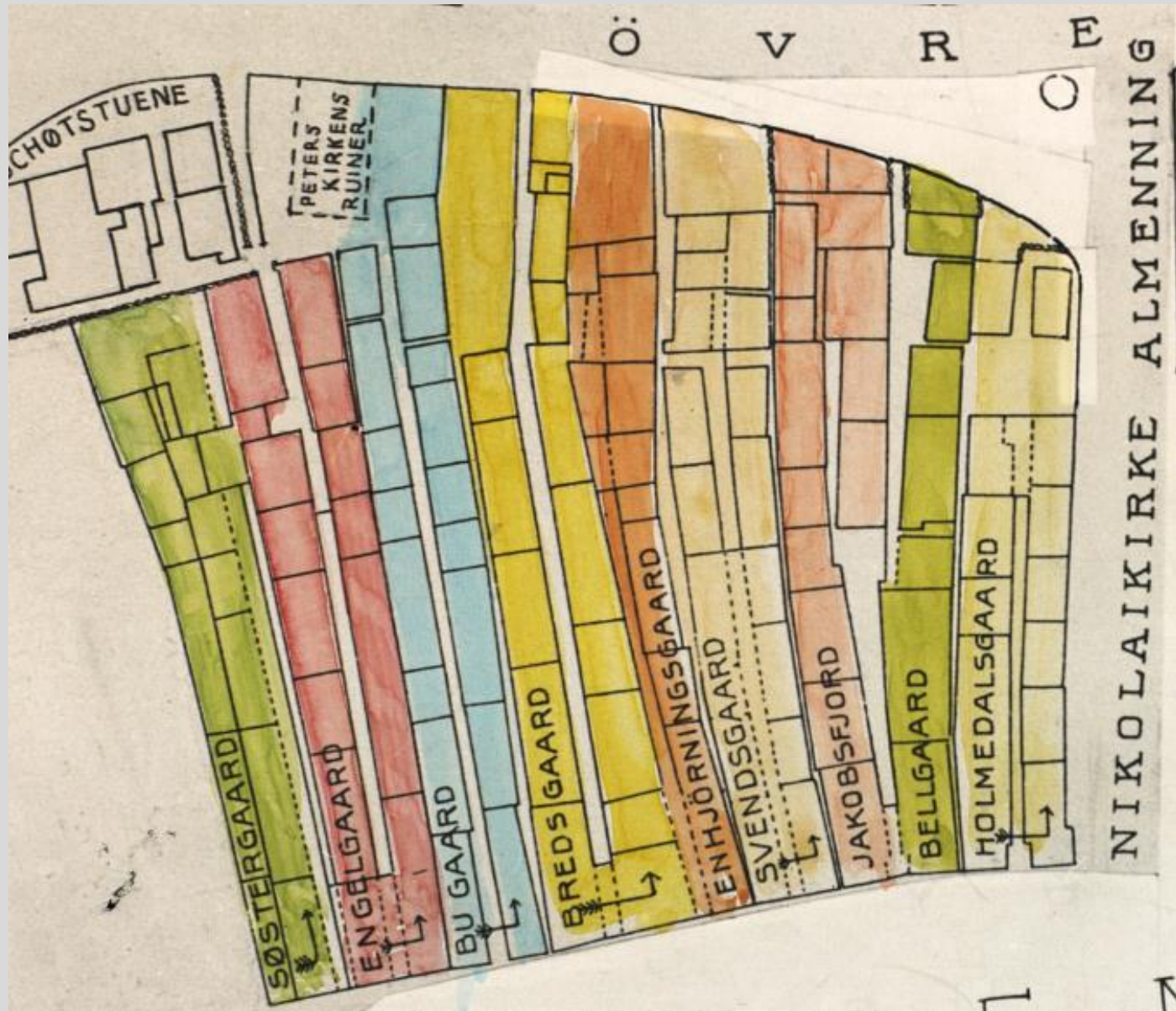
**HANSAOMRÅDET
ca 1450**

- — Det Tysk-romerske riket
- Viktig hansaby
- ▲ Hansakontor
- Hansafaktori

**1350 Den store pesten
Hanseatene kommer**

Scholeus prospektet 1580

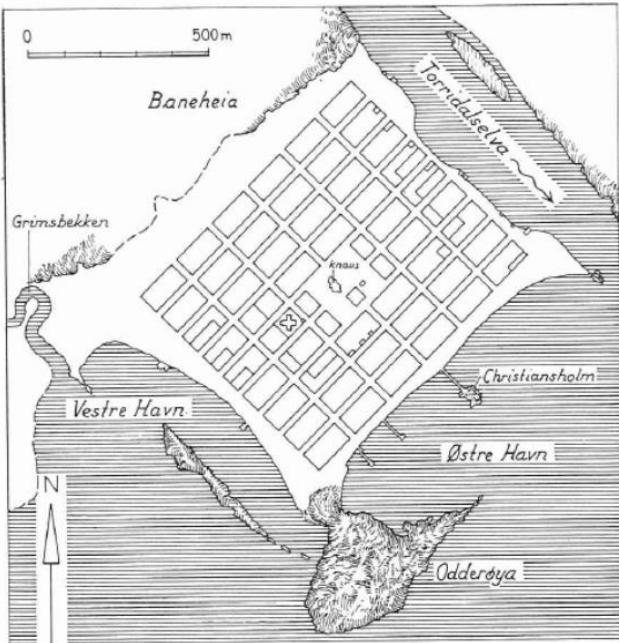
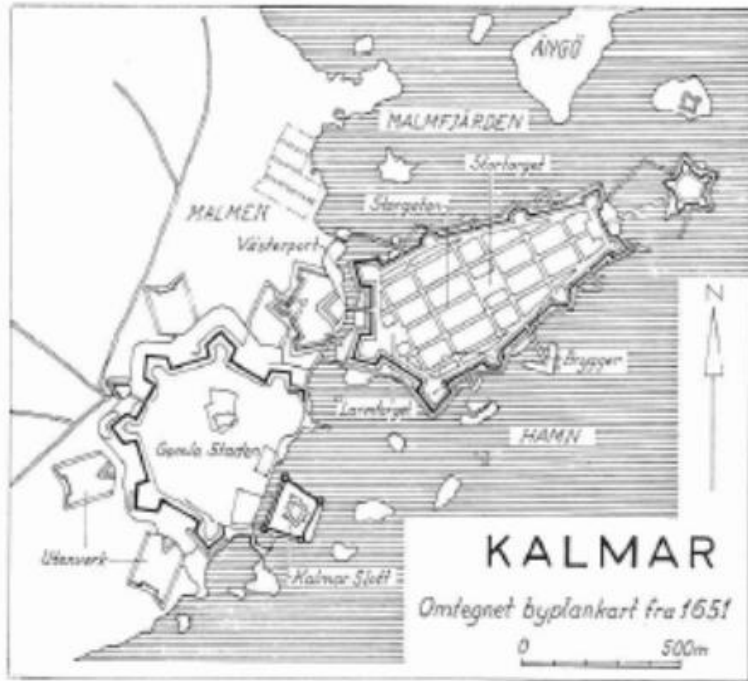

Organisering av parsellene

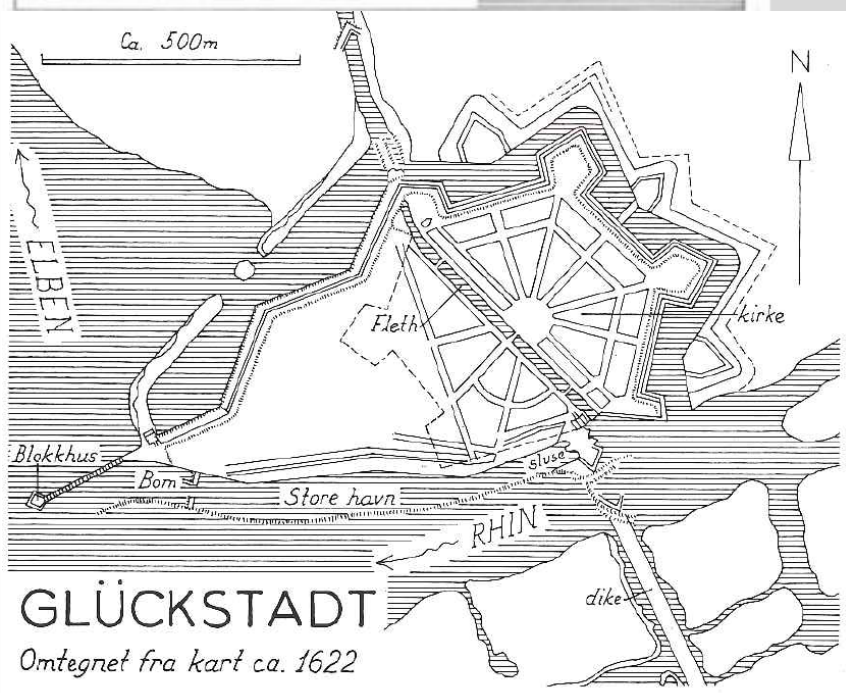
System av gårder og mindre enheter leie-rettigheter - Ersland

Dansketid 1536 Christian IV 1588 - 1648

CHRISTIANSAND 1665
 Omtägnat efter Hans Gosens kart.

Plan of the City of Copenhagen
for Legation of Christiania
in the Year 1680
of the King's Majesty
of Denmark
by the Architect
Andreas Schiøtz

**Christiania
Coucheron 1680**

1911 Nr. 1329

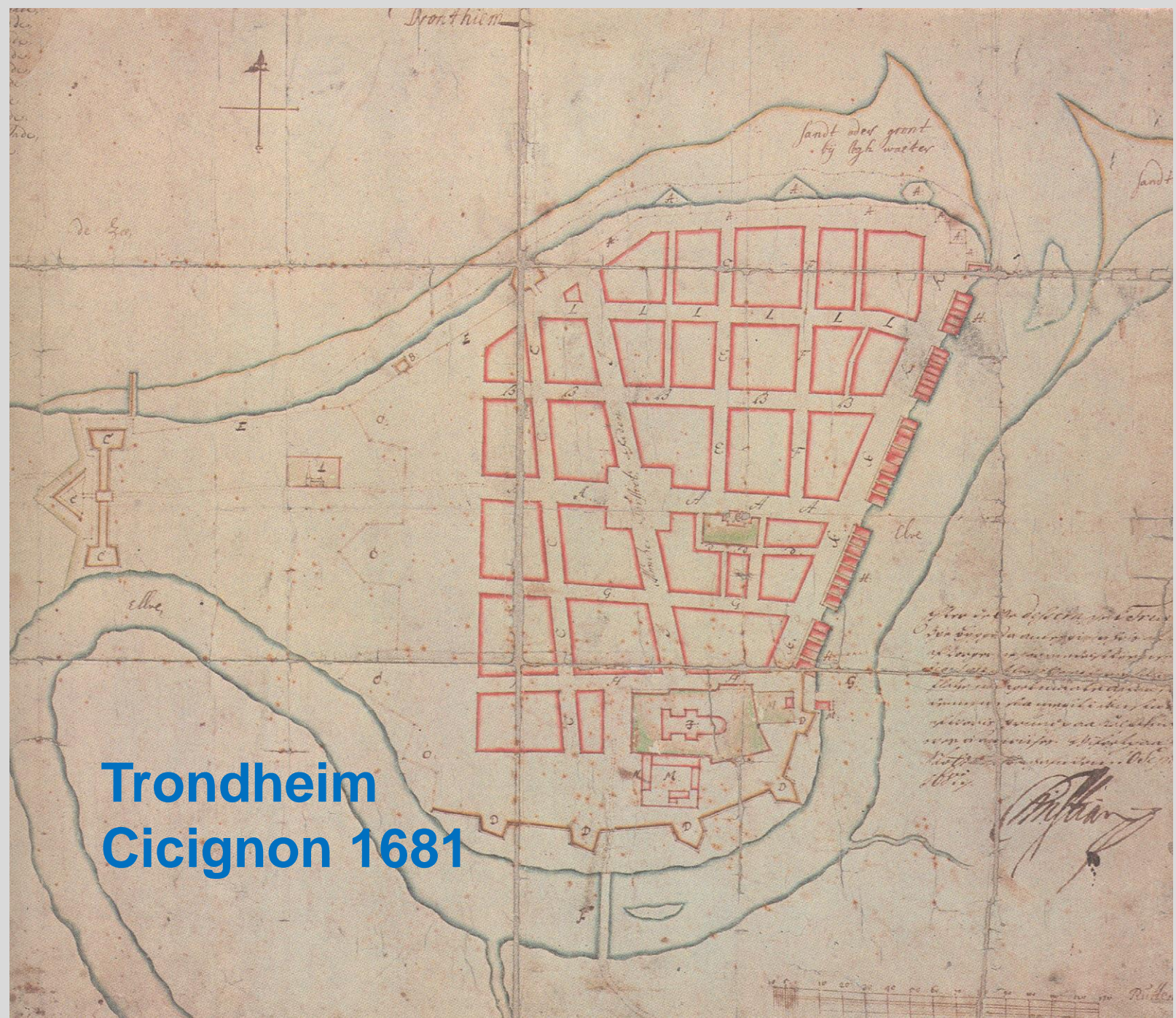
Trondhjem

landt vedt grant
by ligh watter

De So

landt

Handwritten text in a cursive script, likely a description or legend for the map.

Handwritten signature or name in cursive script.

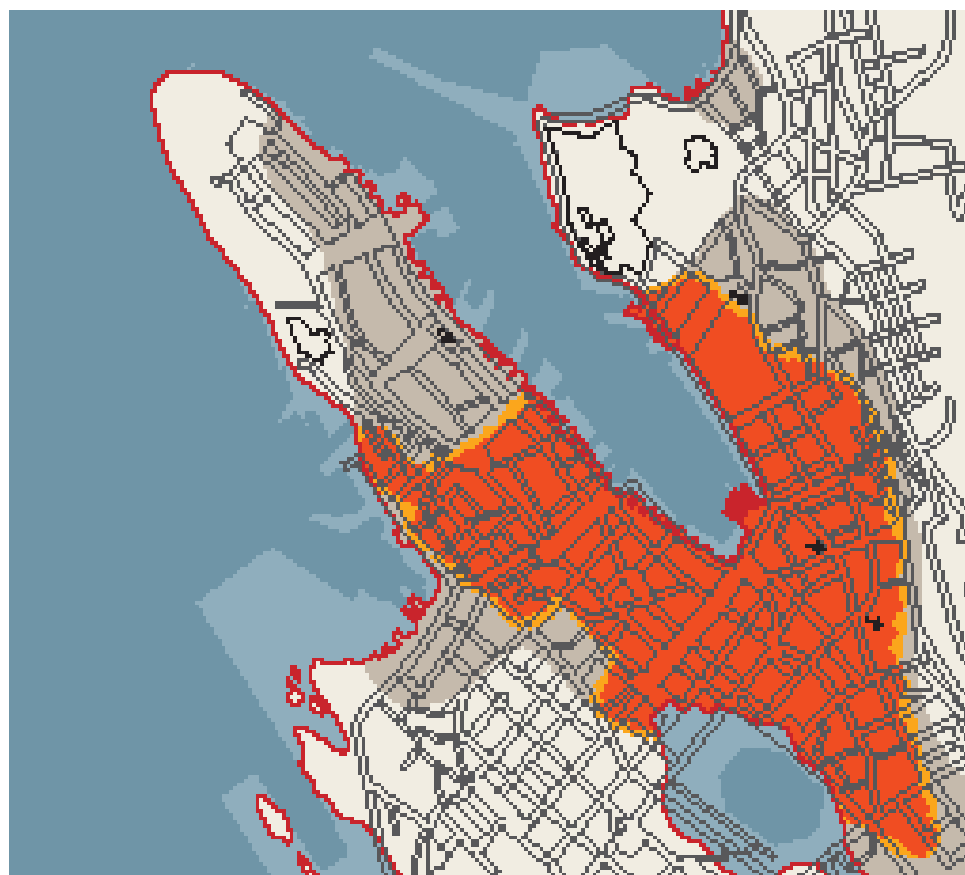
**Trondheim
Cicignon 1681**

10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 Rude

Første kjente reguleringsplan Strandsiden 1686

Holbergsalmeningen – gavler i mur

1702 brannen

BERGEN

INNOE

1. St. Nikolai Kirke	10. St. Petrus Kirke	19. St. Marien Kirke
2. St. Jacobs Kirke	11. St. Hans Kirke	20. St. Johannes Kirke
3. St. Marien Kirke	12. St. Olavs Kirke	21. St. Margarethe Kirke
4. St. Petrus Kirke	13. St. Nikolai Kirke	22. St. Catharine Kirke
5. St. Johannes Kirke	14. St. Hans Kirke	23. St. Petrus Kirke
6. St. Marien Kirke	15. St. Olavs Kirke	24. St. Margarethe Kirke
7. St. Petrus Kirke	16. St. Nikolai Kirke	25. St. Catharine Kirke
8. St. Johannes Kirke	17. St. Hans Kirke	26. St. Petrus Kirke
9. St. Marien Kirke	18. St. Olavs Kirke	27. St. Margarethe Kirke
28. St. Catharine Kirke	29. St. Petrus Kirke	30. St. Johannes Kirke
31. St. Marien Kirke	32. St. Petrus Kirke	33. St. Johannes Kirke
34. St. Petrus Kirke	35. St. Johannes Kirke	36. St. Marien Kirke
37. St. Johannes Kirke	38. St. Marien Kirke	39. St. Petrus Kirke
40. St. Marien Kirke	41. St. Petrus Kirke	42. St. Johannes Kirke
43. St. Petrus Kirke	44. St. Johannes Kirke	45. St. Marien Kirke
46. St. Johannes Kirke	47. St. Marien Kirke	48. St. Petrus Kirke
49. St. Marien Kirke	50. St. Petrus Kirke	51. St. Johannes Kirke
52. St. Petrus Kirke	53. St. Johannes Kirke	54. St. Marien Kirke
55. St. Johannes Kirke	56. St. Marien Kirke	57. St. Petrus Kirke
58. St. Marien Kirke	59. St. Petrus Kirke	60. St. Johannes Kirke
61. St. Petrus Kirke	62. St. Johannes Kirke	63. St. Marien Kirke
64. St. Johannes Kirke	65. St. Marien Kirke	66. St. Petrus Kirke
67. St. Marien Kirke	68. St. Petrus Kirke	69. St. Johannes Kirke
70. St. Petrus Kirke	71. St. Johannes Kirke	72. St. Marien Kirke
73. St. Johannes Kirke	74. St. Marien Kirke	75. St. Petrus Kirke
76. St. Marien Kirke	77. St. Petrus Kirke	78. St. Johannes Kirke
79. St. Petrus Kirke	80. St. Johannes Kirke	81. St. Marien Kirke
82. St. Johannes Kirke	83. St. Marien Kirke	84. St. Petrus Kirke
85. St. Marien Kirke	86. St. Petrus Kirke	87. St. Johannes Kirke
88. St. Petrus Kirke	89. St. Johannes Kirke	90. St. Marien Kirke
91. St. Johannes Kirke	92. St. Marien Kirke	93. St. Petrus Kirke
94. St. Marien Kirke	95. St. Petrus Kirke	96. St. Johannes Kirke
97. St. Petrus Kirke	98. St. Johannes Kirke	99. St. Marien Kirke
100. St. Johannes Kirke	101. St. Marien Kirke	102. St. Petrus Kirke

Bergen ca. 1740 – 1754 Det norske kontor

Drammen

Drammen

71

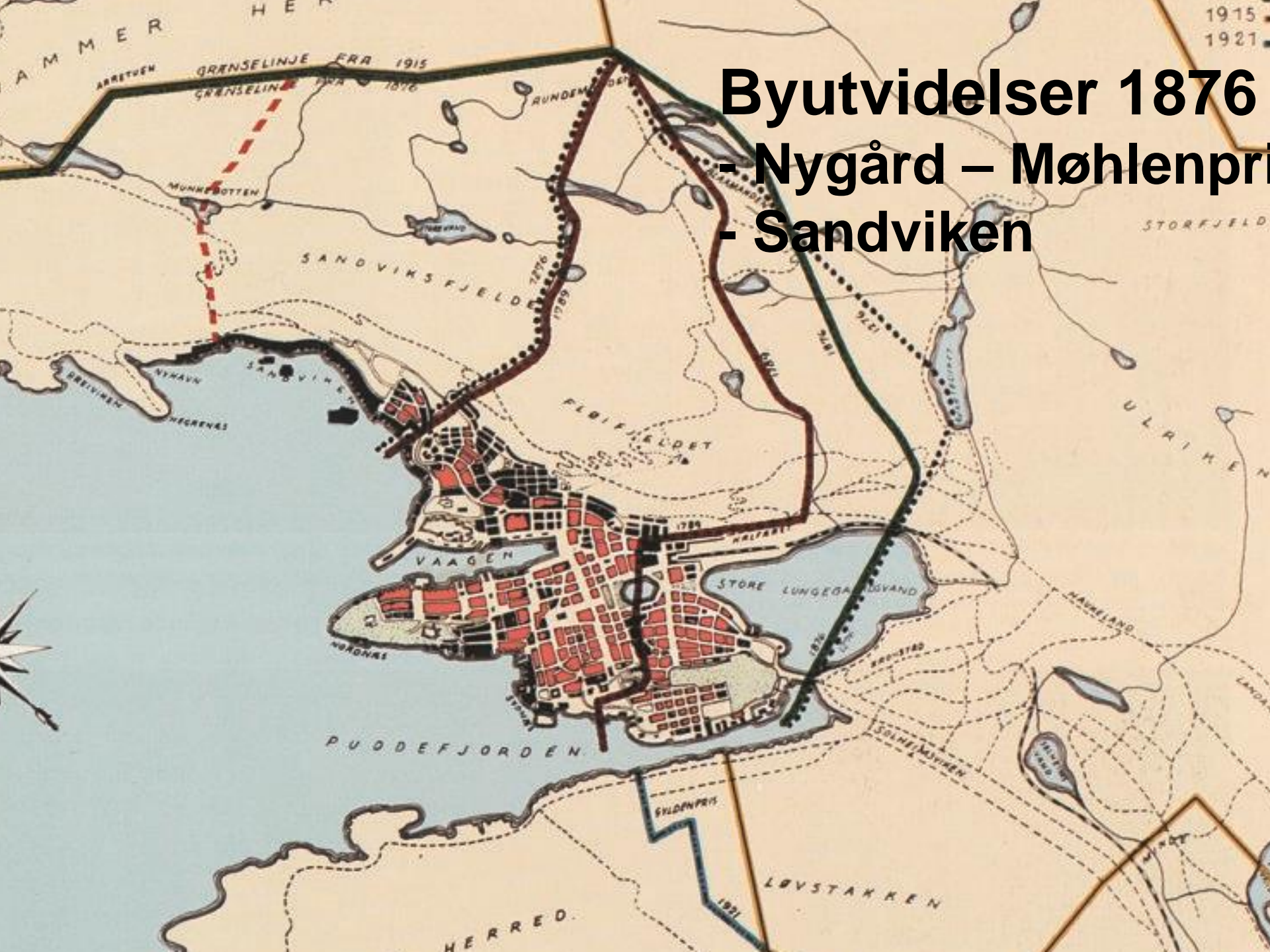
Drammen

1850 PARADIGMESKIFTE

Foto Knut Knudsen
1890

Byutvidelser 1876

- Nygård – Møhlenpris
- Sandviken

1915
1921

AMMER
ARRETVEN

GRNSELINJE FRA 1915
GRNSELINJE FRA 1876

RUNDEN

MUNNEBOTTEN

SANDVIKSFJELD

1876
1879

FELIFJELDET

1789

VAAGEN

STORE LUNGEGAARDSVAND

PUDEFJORDEN

MØHLENPRIS

LØVSTAKKEN

HERRED.

STORFJELD

ULRIKEN

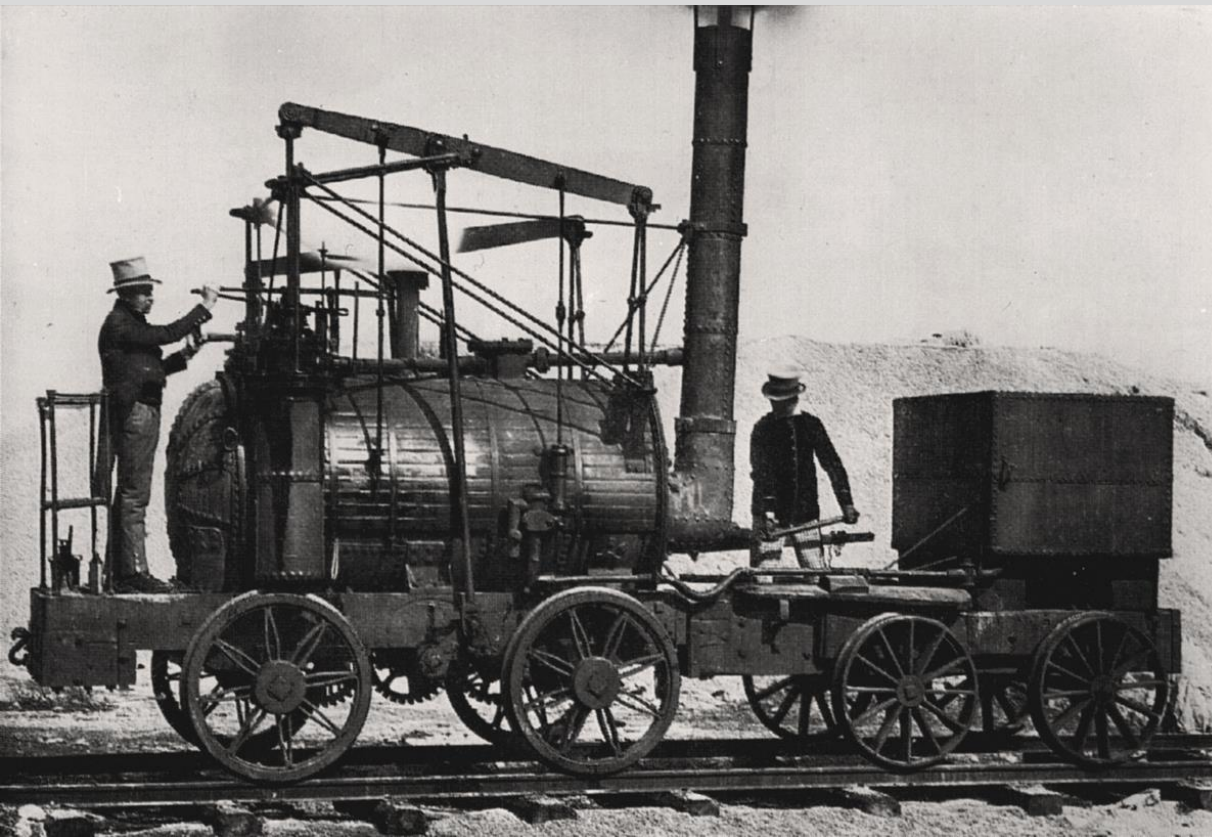
HAUGELAND

LAND

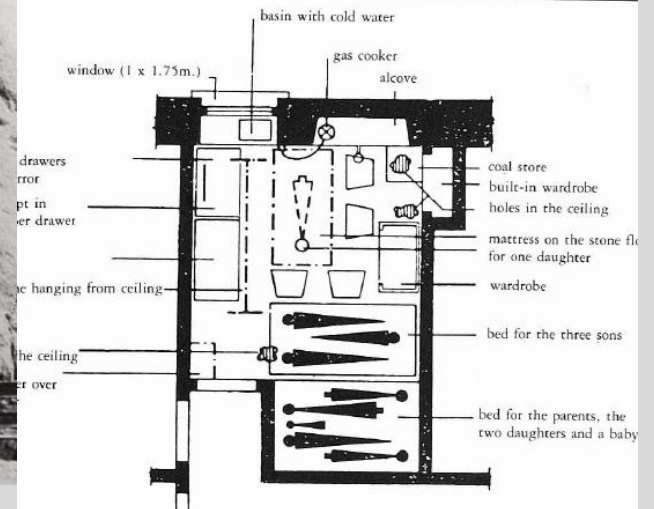
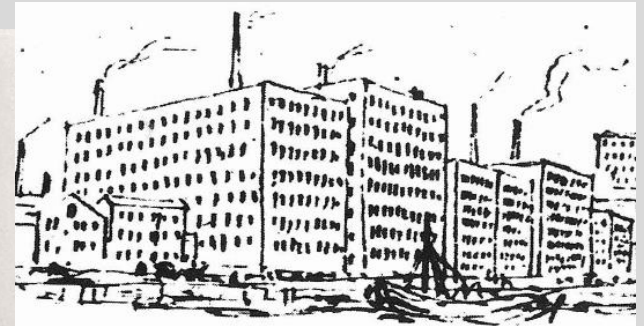

DEN INDUSTRIELLE REVOLUSJON

Skisse K.F.Schinkel 1830

Puffin Billy 1815

**Leilighet for 9 Glasgow
1848**

Helsesaken byplanleggingens mor *Public Health Act 1847*

London
1872 Gustav
Doré

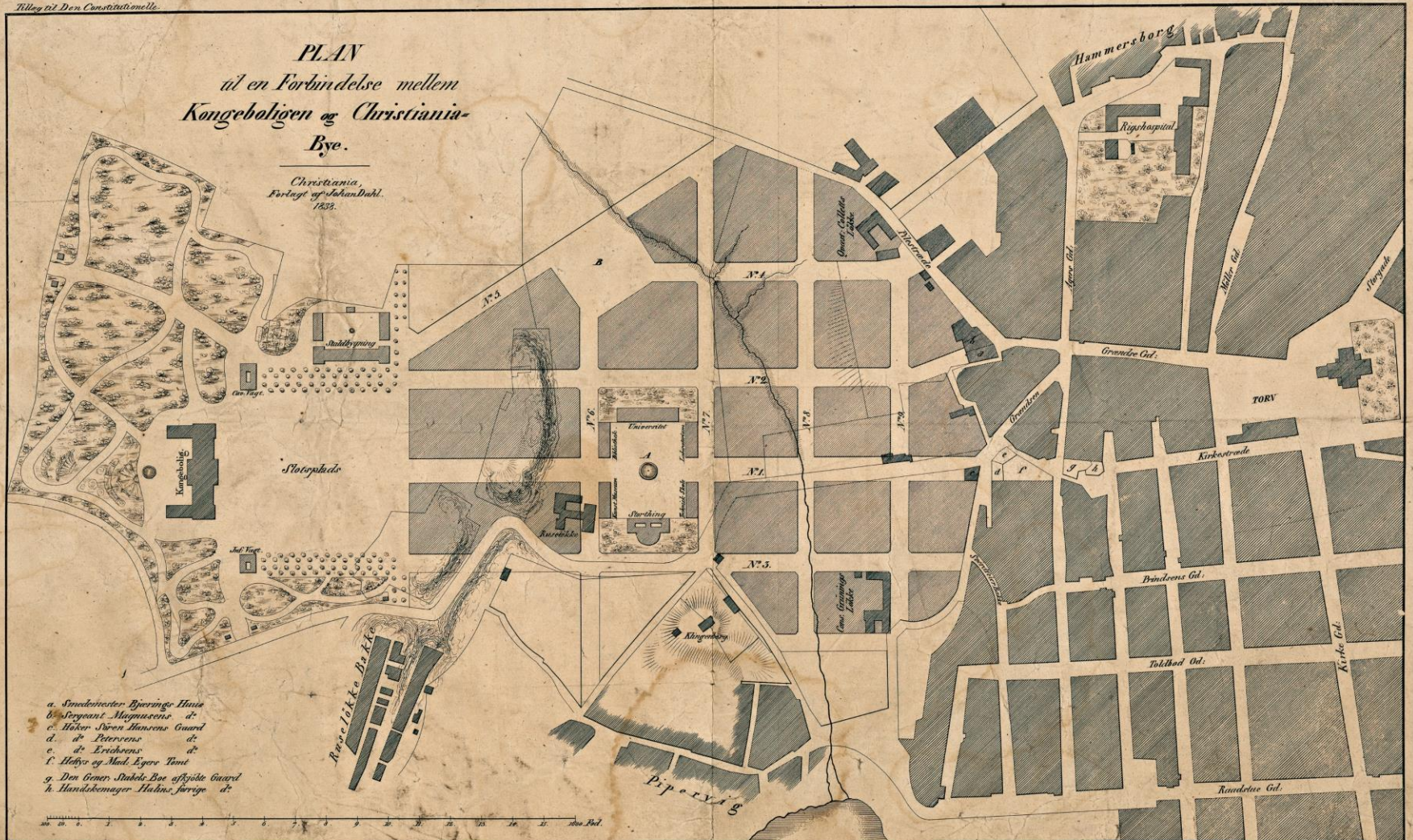

Plan for Slottet og Karl Johans gate. H. F. Linstow 1838

Tilleg til Den Constitutionelle.

PLAN til en Forbindelse mellem Kongeborgen og Christiania- Bye.

Christiania,
Fortsat af Johan Dahl.
1833.

- a. Smaltester Bjevings Hus
- b. Sersant Magnusens d.
- c. Høker Søren Hansens Gaard
- d. d. Petersens d.
- e. d. Erichsens d.
- f. Høyer og Mod. Eger Tomt
- g. Den Gener. Stabets Bøe aflyste Gaard
- h. Handelsmager Halvors forrige d.

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 110 120 130 140 150 160 170 180 190 200 Rod.

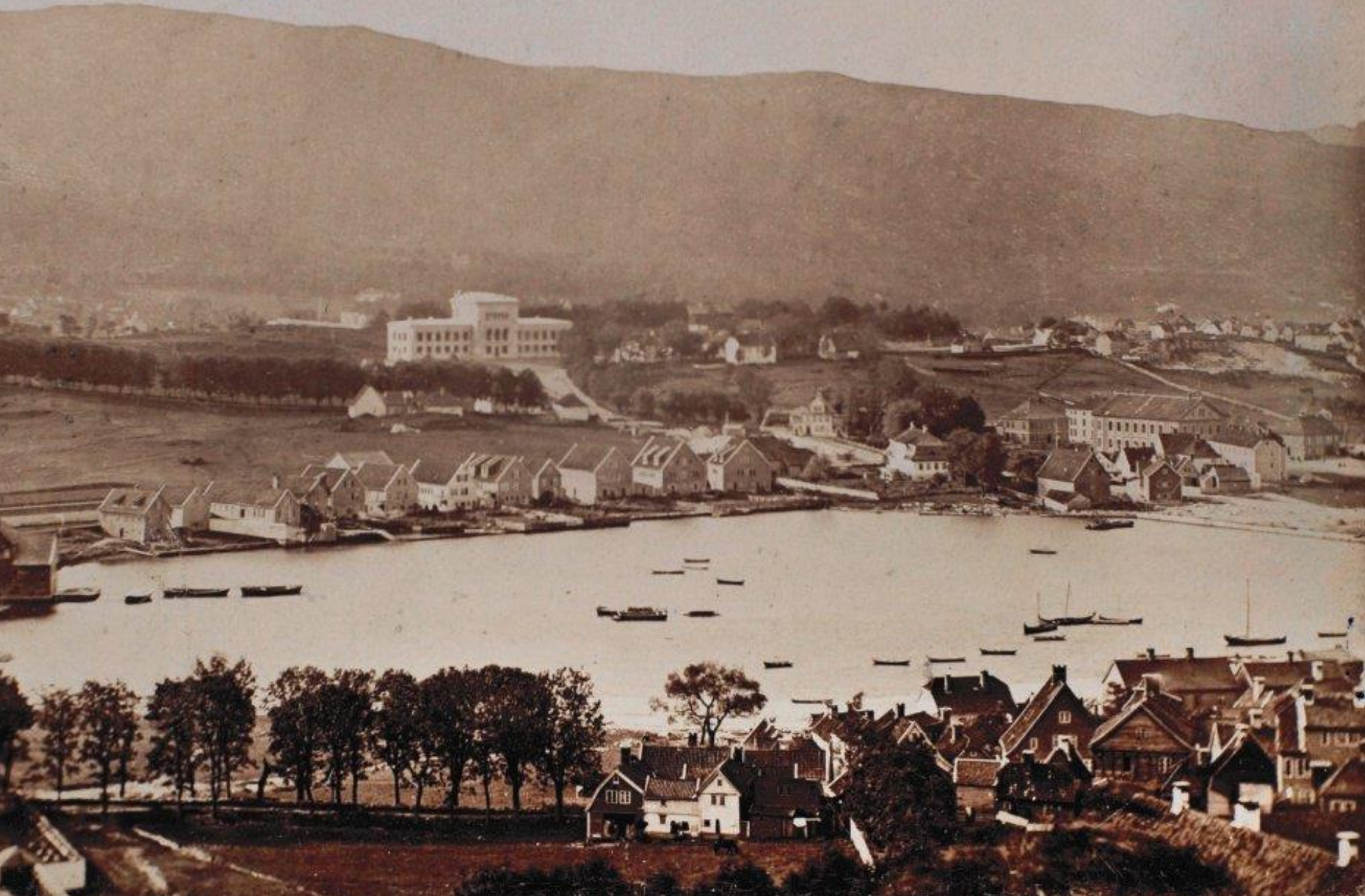
Torgalmenning 1856

Institusjonsbygging - 1862 Bergen børs

1865 Naturhistorisk museum

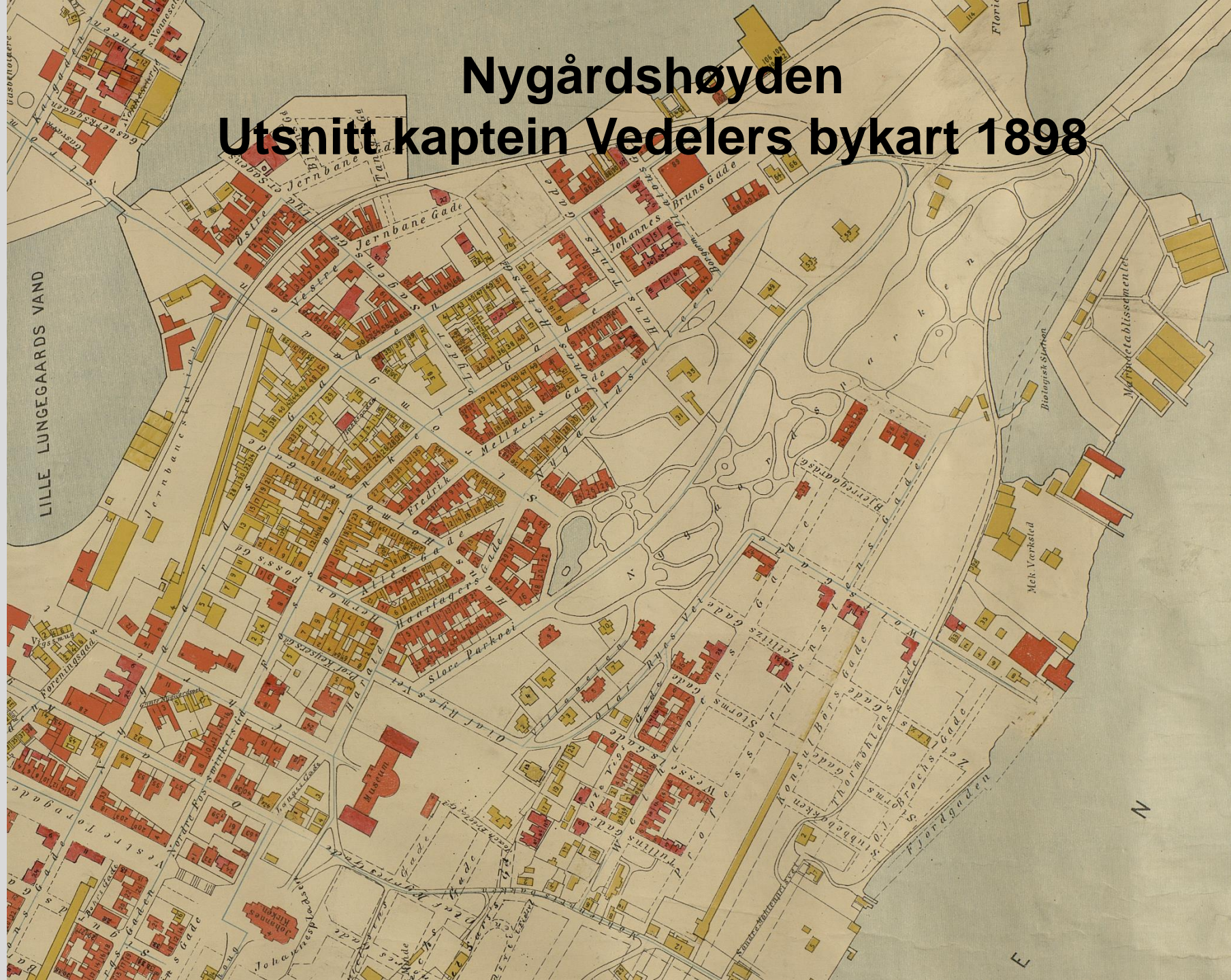

Leiegårdsbebyggelse Helgesensgate

Nygårdshøyden

Utsnitt kaptein Vedelers bykart 1898

1880 Nygaards parkselskab Dr. Wiesener og Claus Hansen

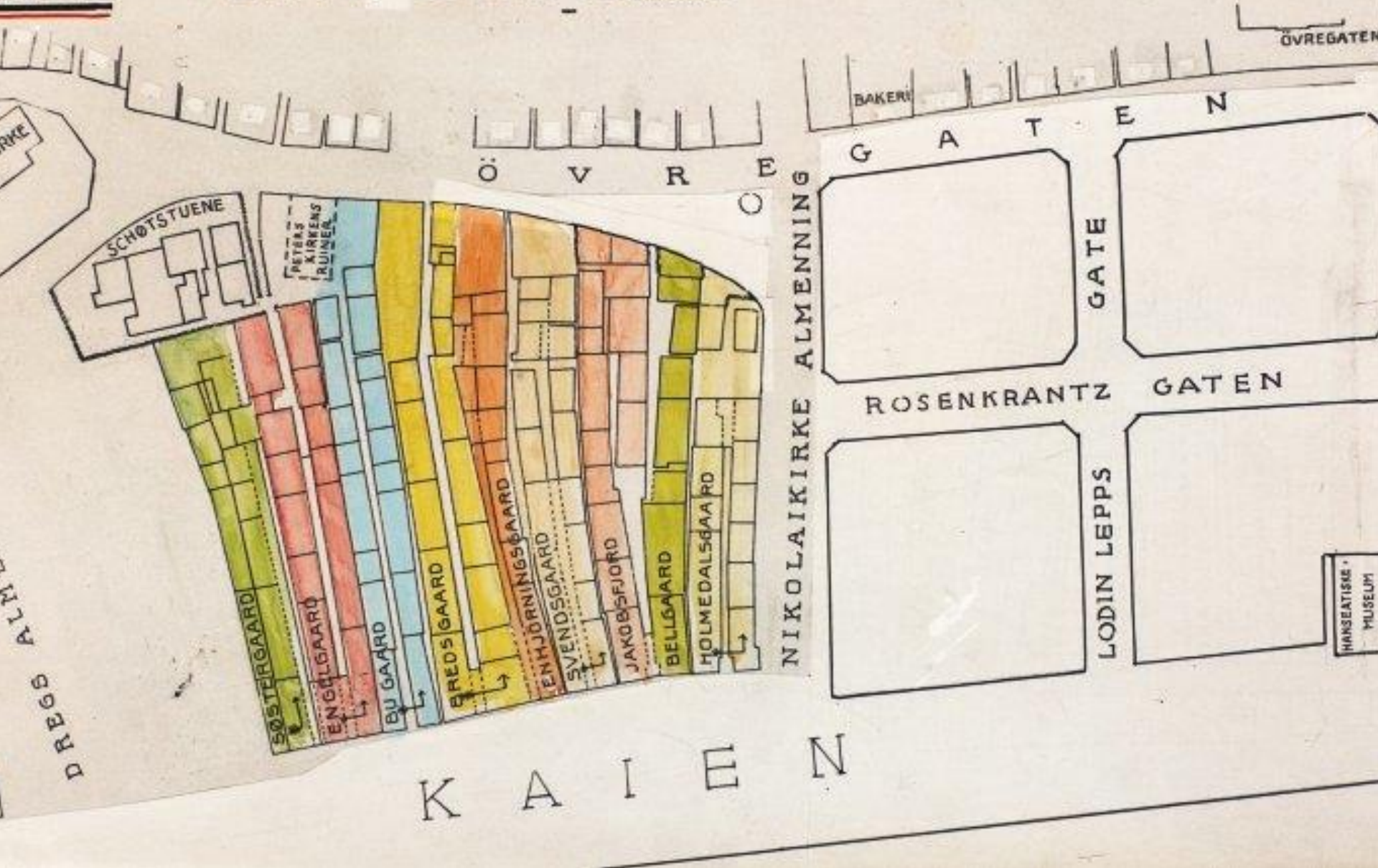

Tyskebryggens interesseselskab, 1897, Korea

AG

PLAN IV ÖSTBYENS SJÖGAARDE

ÖVREGATEN

BAKERI

G A T E N

GATE

ROSENKRANTZ

GATEN

LODIN LEPPS

HANSEATISKE
MUSEUM

K A I E N

DREGG ALM

SCHØTSTUENE

PETERS
KIRKENS
RUINER

SOSTERGAARD

ENGGÅRD

BU GAARD

BREDS GAARD

ENHJÖRNINGSGAARD

SVENDSGAARD

JAKOB SFIORD

BELIGAARD

HOLMEDALSGAARD

NIKOLAIKIRKE ALMENNING

1900 Nye Bryggen, ark. Jens Z.M. Kielland

1900 Bergen. Tyskebryggen.

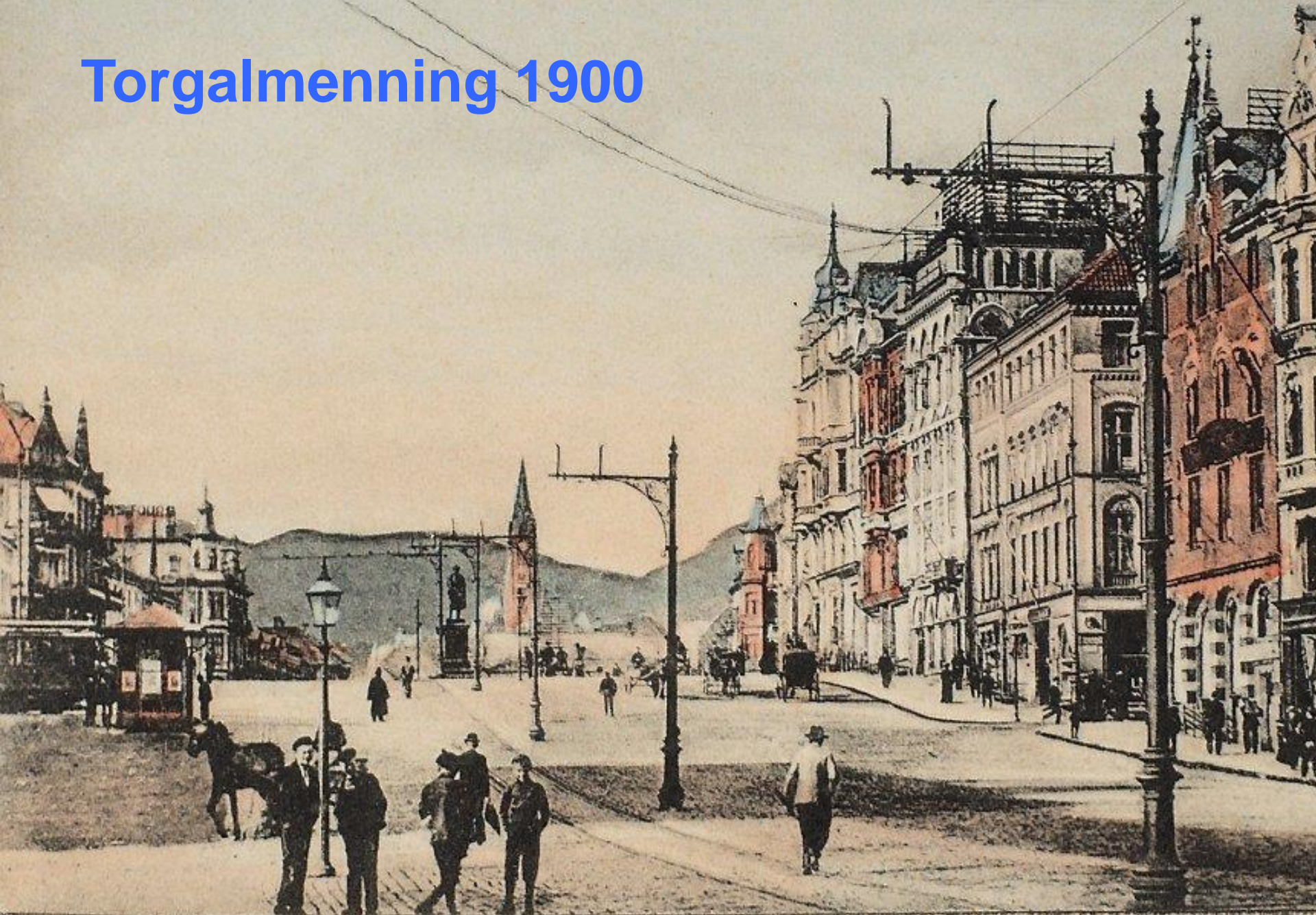

Bergen i et nøtteskall

Bergen

Torvet

Torgalmenning 1900

Plan for Bergen havn 1903

Sam Eide & M. Leegård

Bane + Havn

Trinnvis utbygging

Strategisk bruk av planskapt verdier

Reguleringsplan for Sandviken, 1911, arkitekt Schumann Olsen

Reguleringsplan for Sandviken

LA TRIBUNA ILLUSTRATA

ABBONAMENTI ANNI: Italia L. . . 5 — Estero L. . . 10
Si pubblica a Roma ogni domenica
Supplemento illustrato della "Tribuna"
Uffici del giornale: ROMA - Via Milano, 37 - ROMA
Tel. 0 - 6154
Gli annunci a pagamento si ricevono centralizzato dalla Ditta Reuter e Vagler, Roma, Via del Tritone, 4, p. 1. Bologna, Firenze, Genova, Napoli, Palermo, Torino, Venezia. - Prezzi per ogni linea corsa a 10 e si pubblica il sabato, da tutte altre parti, dovunque il telefono è 1.
Anno XXIV - N. 5 30 gennaio-6 febbraio 1913 Anno XXIV - N. 5

Al prossimo numero una grande carta del fronte francese

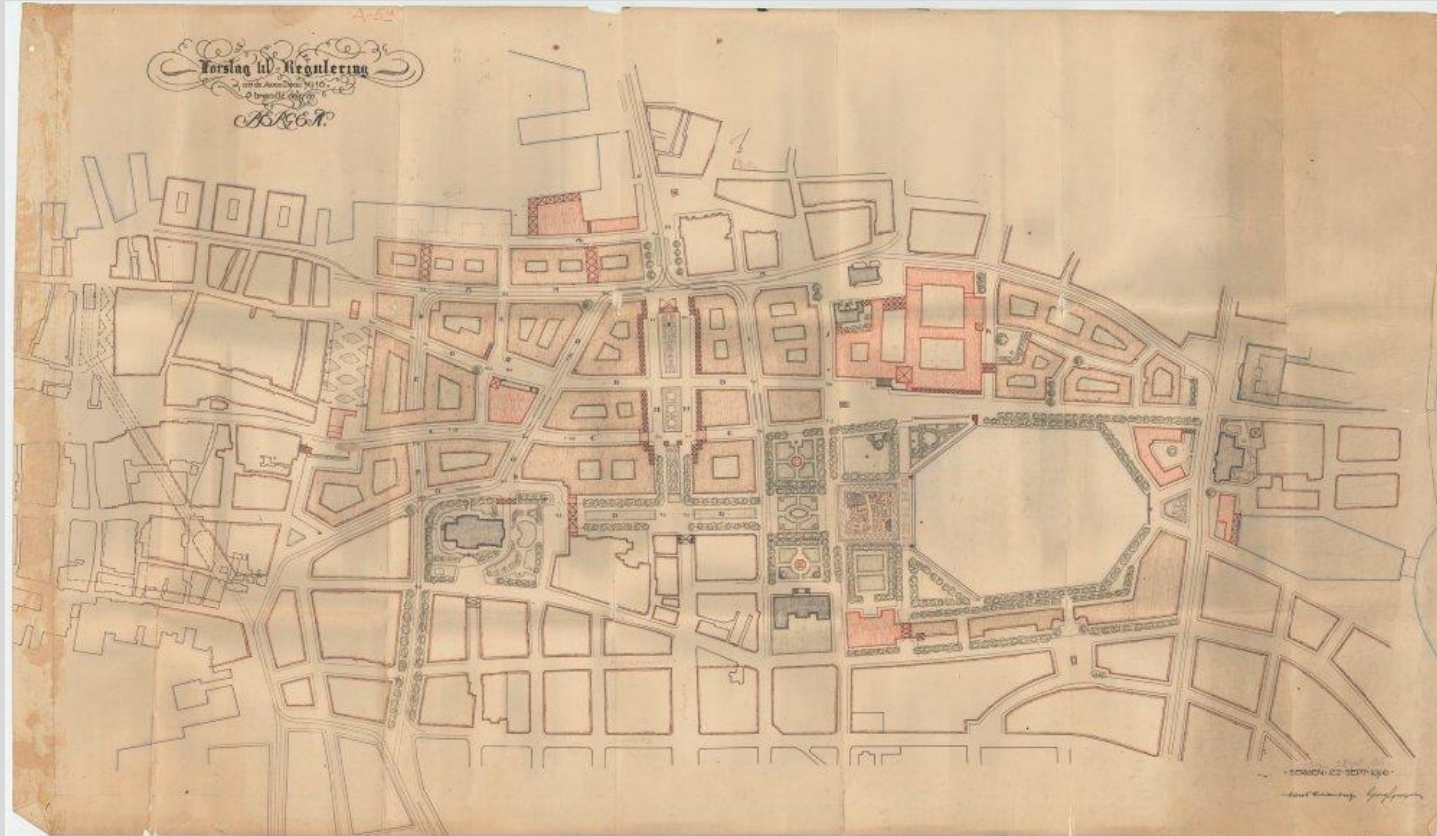
Bergen, l'industria cittadina della pittoresca Norvegia, è distrutta da un violento incendio che per 30 ore dimpiò implacabile, producendo danni ingenti e lasciando migliaia di persone senza tetto. Disegno di A. Mironi '13

Sentrumsplanen av 1916

Et høydepunkt i bergensk og norsk byplanlegging

1916 brannen - stor internasjonal oppmerksomhet

**Internasjonal konkurranse
Internasjonal jury**

**Vinnere Lilienberg og Samuelson fra Gøteborg
Utøvende team Lilienberg og Greve under ledelse av byplansjef
Tønnessen**

Selve reguleringsplanen

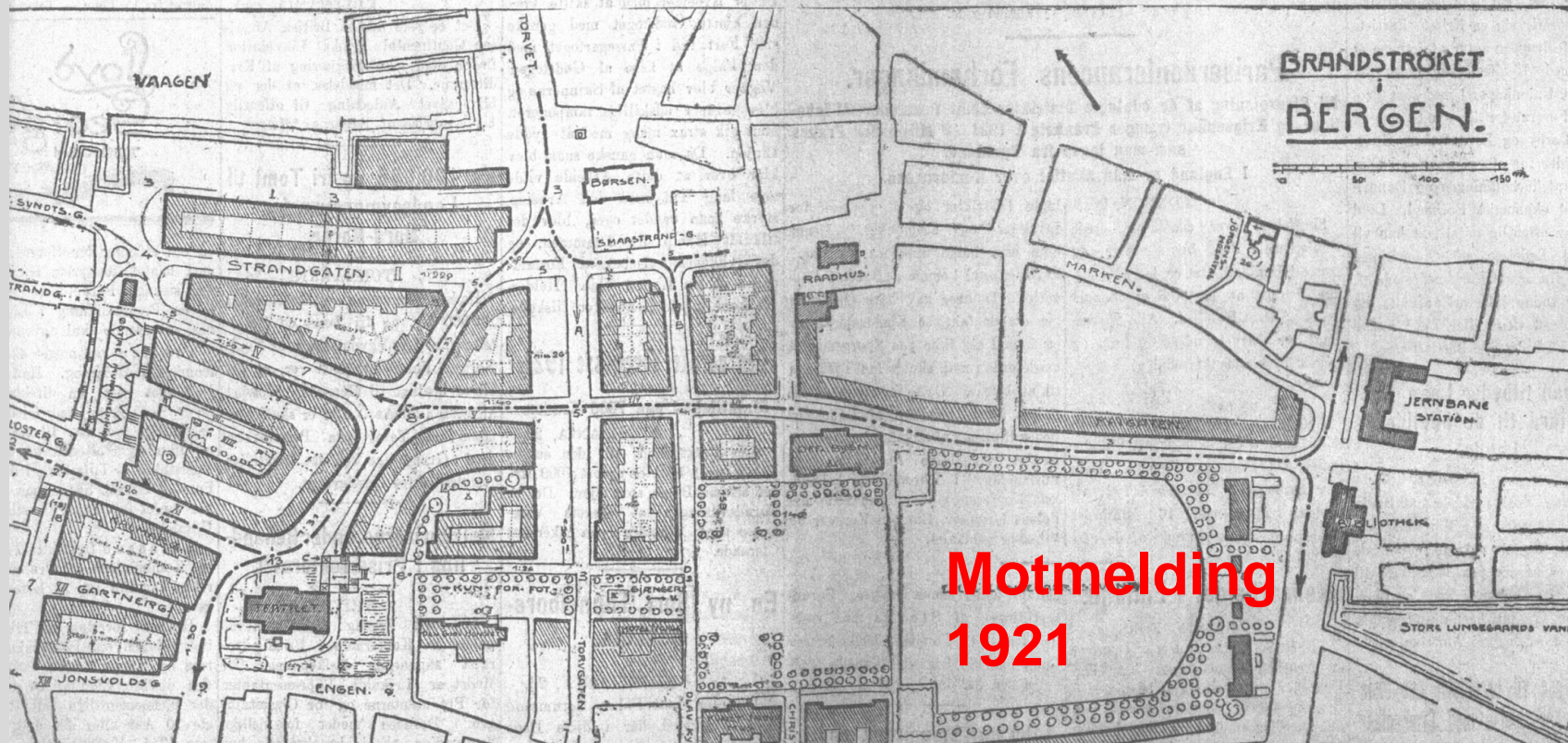

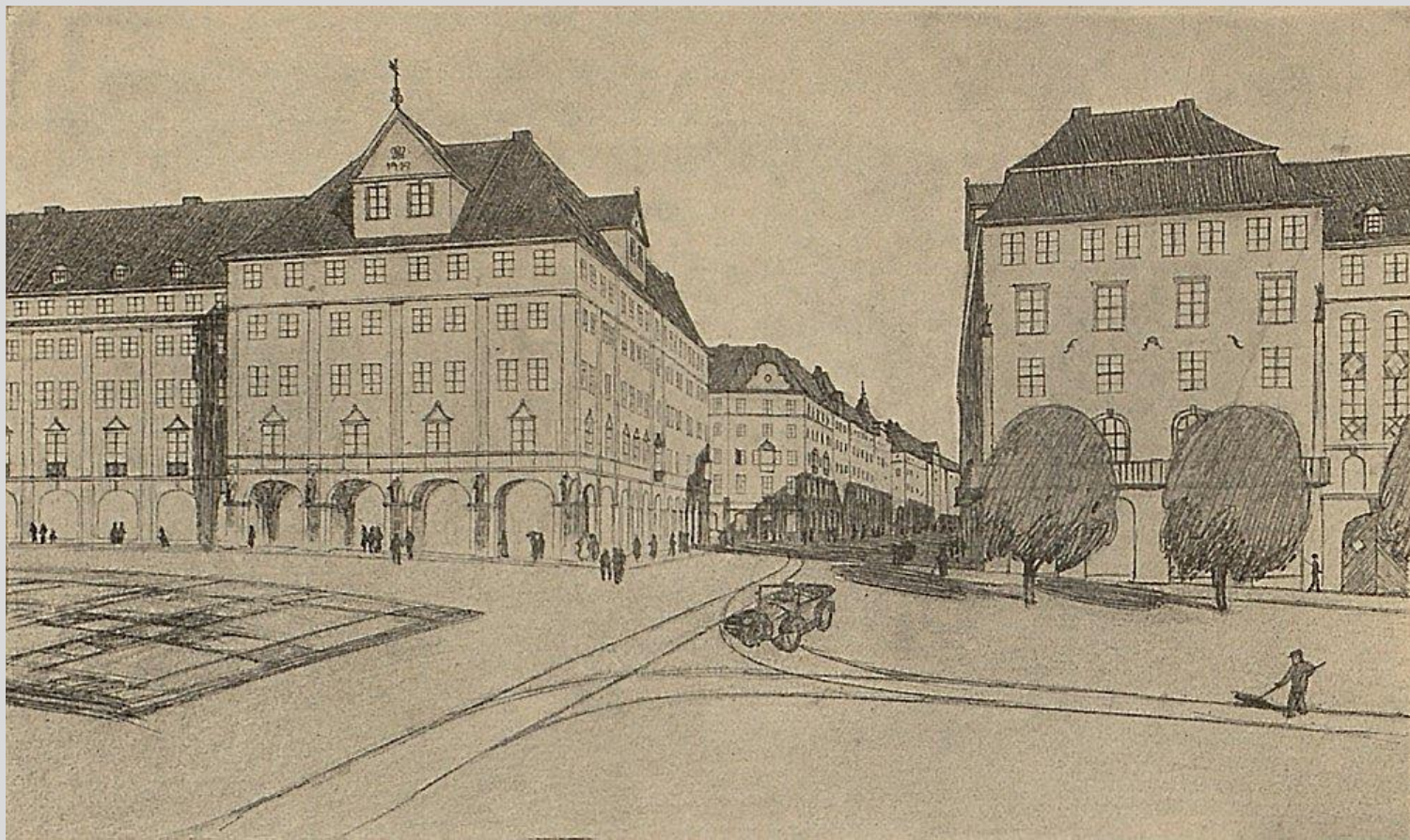
1850
Forslag til Aenglering
i Aarene 1840-1850
af
C. R. G. M.

Professor Hermann Jansens Artikler om Brandstrøgets Regulering.

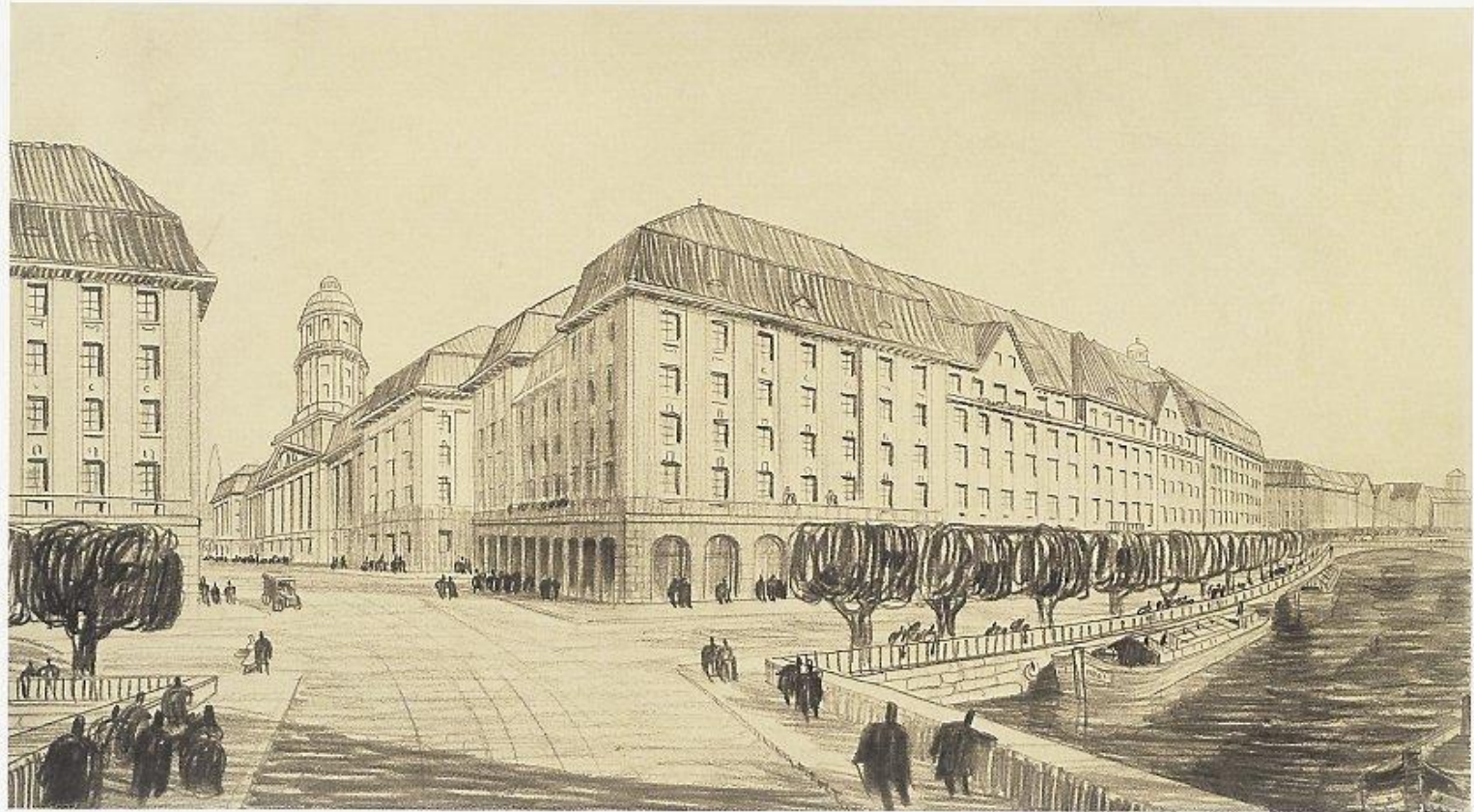
Bortødsling af 8—10 Millioner Kroner, som endnu kan spares.

II.

**Fasadeplaner arkitektene Greve og Landmark,
1918**

Fasadeplan Goss-Berlin 1908 arkitekt Herman Jansen

<https://byplaner.transistor.fm/subscribe>

<http://facebook.com/byplaneribergen>

TAKK FOR OPPMERKSOMHETEN